

Nowe regulacje

dotyczące strajku w Maroku

W dniu 5 lutego 2025 r. parlament Maroka przyjął ustawę nr 97.15, która określa warunki wykonywania prawa do strajku. Po dziesięcioleciach oczekiwań ustawa ta stanowi znaczący kamień milowy w dialogu społecznym w Maroku. Ustawa jest wynikiem wielomiesięcznych rozmów między rządem, związkami zawodowymi i pracodawcami. Ustawa spotkała się z kompletnie różną oceną: pozytywną ze strony świata biznesu oraz całkowicie krytyczną ze strony związków zawodowych, które skierowały ustawę do kontroli przez marokański Trybunał Konstytucyjny.

13 marca 2025 r. Trybunał Konstytucyjny Maroka, pod przewodnictwem Mohameda Amine Benabdallaha, zatwierdził kontrowersyjną ustawę organiczną dotyczącą prawa do strajku, orzekając, że ustawa nr 97.15 nie jest sprzeczna z konstytucją.

Ustawa, w ocenie rządu ma zapewniać równowagę między ochroną prawa pracowników do strajku, zagwarantowanego w marokańskiej konstytucji, a koniecznością utrzymania działal-

ności gospodarczej i podstawowych usług.

Ustawa rozszerza zakres prawa do strajku na pracowników domowych, pracowników niezależnych i osoby wykonujące wolne zawody, wypełniając luki w ochronie prawnej nieformalnego rynku pracy w Maroku.

Warto zauważyć, że ustawa skracca obowiązkowe okresy negocjacji przed ogłoszeniem strajku, ustalając maksymalny termin na siedem dni w przypadku sporów w sektorze prywatnym. Przewiduje również nowy system sankcji, zakazujący pracodawcom podejmowania działań odwetowych wobec pracowników uczestniczących w strajku i nakłada grzywny za nieprzestrzeganie przepisów.

Reforma wprowadza również „minimalny poziom usług” w sektorach kluczowych, takich jak zdrowie i bezpieczeństwo, aby zapobiec zakłóceniom w świadczeniu podstawowych usług publicznych. Równocześnie ustawa wprowadziła zakaz zatrudniania przez pracodawców pracowników zastępczych podczas strajków.

Konfederacja Przedsiębiorstw Marokańskich

(CGEM) zdecydowanie poparła ustawę, uznając ją za znaczący krok w kierunku wzmocnienia ram prawnych regulujących prawo do strajku. CGEM uważa, że ustawa ta przyczyni się do stworzenia bardziej zrównoważonego środowiska dla pracowników i przedsiębiorstw, poprawiając ogólny klimat biznesowy w Maroku. Organizacje pracownicze zdecydowanie sprzeciwiły się tej ustawie, uznając ją za naruszenie praw pracowników. Ustawa przyznaje urzędnikom państwowym znaczne uprawnienia do interweniowania w strajkach i wprowadza podwójny system ograniczeń dotyczących działalności strajkowej, budząc obawy co do praktycznego wykonywania praw pracowniczych. Sekretarz generalny UMT Miloudi Moukharik wyraził zdecydowany sprzeciw podczas wiecu, w którym wzięło udział ponad tysiąc przedstawicieli związków zawodowych z różnych sektorów, w tym bankowości, poligrafii, służby zdrowia i transportu. „Jest to wsteczna, niekonstytucyjna ustawa, z którą zawsze będziemy walczyć. Odrzucamy tę ustawę i wzywamy rząd do jej zamrożenia”.

Przy okazji warto wspomnieć o innych toczących się (lub wprowadzonych niedawno) reformach w prawie strajkowym.

Kanada wprowadziła federalną ustawę zakazującą zatrudniania pracowników zastępczych podczas strajków lub lokautów w miejscach

pracy podlegających regulacjom federalnym. Środek ten ma na celu wspieranie uczciwych negocjacji pracowniczych i ochronę praw pracowników podczas akcji protestacyjnych.

W sierpniu 2024 r. nowo wybrany rząd Wielkiej Brytanii ogłosił plany uchylecia ustawy dotyczącej strajków (Minimum Service Levels Act) z 2023 r., która nakładała na pracowników sektora publicznego obowiązek utrzymania minimalnego poziomu usług podczas strajków. Rząd argumentował, że ustawa zaostrzała napięcia poprzez ograniczenie praw pracowników i nie rozwiązywała skutecznie problemów związanych ze strajkami. Uchylenie ustawy jest częścią szerszej inicjatywy mającej na celu zresetowanie stosunków przemysłowych poprzez negocjacje i rokowania. 9 września 2024 r. minister ds. praw pracowniczych Justin Madders potwierdził w pisemnym oświadczeniu skierowanym do parlamentu, że trwają przygotowania do uchylecia ustawy. W marcu 2025 r. nowa ustawa o prawach pracowniczych została przyjęta przez Izbę Gmin i jest obecnie rozpatrywana przez Izbę Lordów.

Obserwator subiektywno-obiektywny

Fot. <https://en.hespress.com/>